

Výklad pojmů „doba nočního klidu“ a „hluk“

1. Doba nočního klidu

Po zrušení vyhlášky č. 13/1977 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, není ve stávající právní úpravě pojem nočního klidu, resp. noční doby, vymezen. Dobu nočního klidu 22:00 až 06:00 hod lze ale považovat za obecnou zvyklost či obecně uznávané pravidlo chování, kterému je prostřednictvím ustanovení § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) poskytována zákonná ochrana a postih za přestupek rušení nočního klidu je i za stávající právní úpravy možný.

Doba nočního klidu je ale upravována také některými obcemi v jimi vydávaných obecně závazných vyhláškách k dodržování veřejného pořádku na základě § 10 písm. a) a písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. V rámci aplikace tohoto zákonného zmocnění však obec v souladu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu musí dodržet meze své působnosti vymezené zákonem. Nemůže tudíž upravovat otázky, které jsou vyhrazeny výlučně zákonné úpravě, ani otázky, které jsou již upraveny předpisy práva veřejného či soukromého, upravovat odlišným způsobem. Pro tuto problematiku je stěžejním náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/06 (Těrlícko). Ten stanovil, že definuje-li obec dobu nočního klidu a stanoví po tuto dobu přiměřená omezení (zachovávat klid a omezit hlučné projevy), nepřekročila meze stanovené § 10 písm. a) a písm. b) zákona o obcích. Podle Ústavního soudu není pojem nočního klidu v žádném právním předpisu vymezen a je proto potřeba považovat za užitečné, učiní-li tak obec v rámci úpravy místních záležitostí veřejného pořádku vyhláškou. Konkretizace pojmu nočního klidu za situace, kdy „rušení nočního klidu“ bez bližšího upřesnění je přestupkem proti veřejnému pořádku (§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích), žádoucím způsobem přispěje k právní jistotě.

Omezení všech prací se zařízeními způsobujícími hluk v ranních a nočních hodinách (do 8.00 a od 20.00) ve dnech pracovního klidu hodnotil Ústavní soud v dotčeném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/06 (Těrlícko) taktéž jako přípustné. Vycházel především z toho, že příslušné činnosti nebyly v obci zcela zakázány, ale pouze přiměřeně omezeny. Potřebné hlučné práce je tedy možné vykonávat, ovšem pouze v čase, kdy budou zásahy do oprávněných zájmů ostatních obyvatel obce minimální. Platí tedy, že obce nemohou paušálně zakázat používání hlučných zařízení, tzn. zakázat jejich používání po delší čas (např. celý pracovní den či dokonce po více po sobě jdoucích dní nebo celý víkend), mohou však používání těchto zařízení přiměřeně omezit (např. v ranních a večerních hodinách, po celý jeden den pracovního klidu za předpokladu, že je to kompenzováno možnostmi užívat po celý další den víkendu apod.).

Domníváme se, že v případě, že doba nočního klidu a přiměřená omezení pro tuto dobu budou stanovena obecně závaznou vyhláškou obce, pak se rušitel dopustí přestupku podle § 46 odst. 2 zákona o přestupcích, který je subsidiárním ve vztahu k § 47 odst. 1 písm. b).

Rušením nočního klidu tak v zásadě může dojít ke:

- spáchání přestupku rušení nočního klidu podle § 47 odst. 1 písm. b) resp. přestupku podle § 46 odst. 2 zákona o přestupcích nebo

- ke spáchání přestupku podle § 29 odst. 1 písm. o) zákona o přestupcích nebo správního deliktu podle § 92 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) – při porušení § 30 resp. § 32 zákona o ochraně veřejného zdraví.

Je třeba upozornit, že jako přestupek podle § 29 odst. 1 písm. o) zákona o přestupcích nebo jako správní delikt podle § 92 zákona o ochraně veřejného zdraví je možné postihovat hluk způsobovaný nejen v noční době, ale i kdykoli v době denní. Zákon o ochraně veřejného zdraví a prováděcí předpisy k němu totiž stanoví hygienické limity pro celých 24 hodin denní, s tím že tyto limity se liší v závislosti na denní době.

2. Hluk:

Ve smyslu ustanovení § 30 zákona o ochraně veřejného zdraví jsou předmětem státního zdravotního dozoru prováděného orgány ochrany veřejného zdraví především tzv. technické zdroje hluku. Jde o zdroje, jejich akustická emise je definována – tj. hladinu jejich akustického výkonu lze měřením jednoznačně, opakovatelně a reprodukovatelně stanovit. Jedná se o stroje a zařízení stacionární i mobilní (např. dopravní prostředky). Ve stavbách pro bydlení se pak jedná o veškerá zařízení, která jsou pevně spojena s konstrukcí objektu, ať již patří ke společnému vybavení celého objektu, nebo jsou umístěna v jednotlivých bytech. Do této kategorie nepatří tzv. náhodné zdroje hluku (resp. zdroje náhodného hluku), které nejsou předmětem státního zdravotního dozoru. Jde především o zdroje vymezené v § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací (dále jen „nařízení vlády“), viz následující.

1. Jde-li o hluk způsobený technickým zdrojem hluku, který způsobila fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti nebo právnická osoba, bude takové jednání řešeno příslušnou krajskou hygienickou stanicí podle zákona o ochraně veřejného zdraví, s tím, že překročení hygienických limitů u hluku a vibrací z těchto zdrojů je porušením § 30 zákona o ochraně veřejného zdraví a tedy správním deliktem podle § 92 téhož zákona. Státnímu zdravotnímu dozoru podléhá i kontrola hluku z veřejné produkce hudby a hluku z provozoven služeb (dle § 32 zákona o ochraně veřejného zdraví např. koncert, taneční zábava, artistická produkce s hudbou). Dochází-li k tomuto hluku v souvislosti s činností právnické osoby nebo fyzické osoby při výkonu její podnikatelské činnosti, bude se, při nedodržení hygienických limitů, jednat o správní delikt podle § 92 zákona o ochraně veřejného zdraví. U fyzických osob nepodnikajících (resp. bez souvislosti s jejich podnikatelskou činností), které nedodrží své povinnosti při veřejné produkci hudby, půjde o přestupek na úseku zdravotnictví podle § 29 odst. 1 písm. o) zákona o přestupcích.

Přestupek podle § 29 odst. 1 písm. o) zákona o přestupcích a správní delikt podle § 92 zákona o ochraně veřejného zdraví jsou příslušné projednávat krajské hygienické stanice (§ 82 odst. 2 písm. j) zákona o ochraně veřejného zdraví).

2. Náhodným zdrojem hluku jsou např. hlasové projevy lidí a zvířat, individuální činnosti závislé na lidském faktoru (např. práce s ručním náradím, hluk z tzv. běžného užívání bytu), hluk z některých sportovních a kulturních aktivit apod. Jako náhodný zdroj hluku se chová i doprava na pozemních komunikacích, pokud její intenzita nedosáhne 30 vozidel/h od každého druhu.

Zjišťování hladin hluku z náhodných zdrojů hluku není předmětem státního zdravotního dozoru. Stížnosti na takový hluk řeší jako přestupek rušení nočního klidu podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích resp. přestupek podle § 46 odst. 2 zákona o přestupcích podle okolností příslušný orgán obce podle zákona o přestupcích, příslušný okresní soud podle § 127 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, případně příslušný stavební úřad při posuzování způsoblosti předmětné stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.